

Ruugehallituse esimene tundemärk on kollased laigud lehtedel.

on lõhenemisele kõige vastupidavamad 'Malle' F₁, 'Vilja', 'Valve', 'Maikke' ja 'Varto', välismaistest näiteks 'Boderine' F₁, 'Condola' F₁, 'Fiesta' F₁, 'Jadelo' F₁, 'Roma', 'Rumba', 'Taifun' jpt.

■ **Tomati-viljatipumädaniku** puhul on vilja tipu piirkonnas (harvem külgedel) tume ja sile sissevajunud laik. See tekib siis, kui taim ei omasta vajalikul hulgal kaltsiumi. Seda võib põhjustada liiga kuiv muld, kõrge või väga madal õhu ja mulla temperatuur, väga madal õhuniiskus. Viimasel juhul saab olukorda parandada, kui kasvuhoone põrandale vett pritsida. Mõnel sordil esineb viljatipumädanikku rohkem kui teistel.

■ **Lehtede keerdumist** võib põhjustada see, kui lasete külgvõrsetel kasvada suureks ja siis kõrvaldate need korraga. See tekitab toitainete kuhjumise lehtedesse. Keerdumise põhjuseks võib olla ka liigne lämmastikuga väetamine, liiga kuiv õhk, õhu ja mulla kõrge temperatuur, liigniiske muld, fosforipuudus ja suur ööpäevane temperatuuri kõikumine. Kui keerdus on ainult alumised lehed, võib põhjuseks olla veepuudus.

■ **Õied võivad variseda** siis, kui kasvuhoones on pikemat aega lii-

Ruugehallitus on kahjustanud kogu lehestikku.

ga jahe (alla 12°) või liiga palav (üle 27°); kui on palav, aga valgust vähe; kui mullas on liiga palju lämmastikku, aga valgust napib või kui mullas on boori- ja veepuudus.

■ **Rohelised laigud viljadel** räägivad sellest, et taimi on puudulikult kastetud või on juurestik viga saanud. Ka võib põhjuseks olla kaaliumi ja lämmastiku vale vahekord mullas, siis tekib taimel kaaliumipuudus. Palavus koos vähese valgusega põhjustab samuti roheliste laikude teket.

■ **Kollased kõvad laigud viljavarre kinnituskoha lähedal** tekivad siis, kui ilmad on kuumad ning taimed ei jõua vilju piisavalt vee ja toitainetega varustada. Põhjuseks võib olla ka liiga kuiv muld, sügisel aga liiga jahe ilm või temperatuuri suur ööpäevane kõikumine.

■ **Moondunud kujuga viljad** arenevad puudulikult viljastatud õitest, vale kastmisrežiimi korral või taimede liiga kiire kasvu ajal. Hübridsortidel esineb seda kasvuhäiret vähem kui mittehübridsortidel. Saagikande alguses on moondunud vilju rohkem, ka kuumal suvel on häire sagedasem kui jahedal.

■ **Korkkude viljadel** võib tekkida kasvusubstraadi ebaühtlasest niiskusest või liigniiskusest, liigsest jahedusest või ööpäevasest suurest temperatuuri kõikumisest.

Kartuli lehtedelt alguse saanud pruunmädanik tomatil.

KAJA KURG

Kollased kõvad laigud tekivad kuumaga, kui taimed ei jakska vilju vee ja toitainetega piisavalt varustada.

KAJA KURG

Kui liiga suureks kasvanud külgvõrsed korraga kõrvaldada, võivad lehed toitainete kuhjumise tõttu keerduda.

REPRO

Tomatile tekib ebanormaalselt suur ja tihke südame enamasti veepuuduse tõttu.

KAJA KURG

Viljatipumädanik tekib siis, kui taim ei omasta vajalikul hulgal kaltsiumi.

INGRID BENDER

Jõgeva Sordiaretuse Instituudi köögiviljaosakonna teadur

Allikas: ajakiri Maakodu